

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

ΜοΔιΠ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

10/11/2025

Μελέτη αποτίμησης αποτελεσμάτων ετήσιας
αξιολόγησης ΠΜΣ 2023-2024

Η διαδικασία για την διακριτή εσωτερική αξιολόγησης των ΠΜΣ εφαρμόστηκε για πρώτη φορά το ακαδημαϊκό έτος 2023-2024 και βασίστηκε τόσο στην αξιολόγηση των δεδομένων του συστήματος ΟΠΕΣΠ, όσο και στην αξιολόγηση των ετήσιων εκθέσεων εσωτερικής αξιολόγησης των ΠΜΣ, που κατατέθηκαν στην ΜΟΔΙΠ. Οι εκθέσεις συντάχθηκαν βάσει σχετικού προτύπου της ΜΟΔΙΠ. Τα προηγούμενα έτη τα δεδομένα για την εσωτερική αξιολόγηση των ΠΜΣ, συμπεριλαμβανόταν στην ετήσια εσωτερική έκθεση αξιολόγησης της ακαδημαϊκής μονάδας που ανήκαν και η αξιολόγηση γινόταν συνολικά από την ΜΟΔΙΠ, για όλη την ακαδημαϊκή μονάδα.

Η Επιτροπή Διασφάλισης Ποιότητας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας σύμφωνα με όσα περιλαμβάνονται στη Διαδικασία 4.2 του Εγχειριδίου Ποιότητας (Κεφάλαιο 4 Εσωτερική Αξιολόγηση), αφού μελέτησε τις εισηγήσεις-πρακτικά των στελεχών της Υπηρεσίας Διασφάλισης Ποιότητας πάνω στις Εκθέσεις Εσωτερικής Αξιολόγησης των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών για το 2023-2024, συνόψισε τα ευρήματα στα εξής:

- ✚ Όλα τα ΠΜΣ των Τμημάτων του Ιδρύματος παρουσιάζουν συμμόρφωση με τις γενικές αρχές της Πολιτικής Ποιότητας της ακαδημαϊκής μονάδας που ανήκουν και ακολουθούν τις διαδικασίες ποιότητας του Εγχειριδίου Ποιότητας του Ιδρύματος.
- ✚ Η πλειοψηφία των ΠΜΣ διαθέτει ενημερωμένη ιστοσελίδα με σχετικό υλικό και Κανονισμούς που τα αφορούν. Παρουσιάζονται όμως περιπτώσεις που έχουν ελλείψεις στην ιστοσελίδα τους κυρίως σε επιμέρους Κανονισμούς, όπως ακαδημαϊκού συμβούλου, κινητικότητας, παραπόνων/ενστάσεων, κλπ., ή ακόμη και σε μεμονωμένες περιπτώσεις έλλειψη ιστοσελίδας του ΠΜΣ. Επιπλέον, μεγάλος αριθμός ΠΜΣ δεν διαθέτει αγγλική ιστοσελίδα. Προτείνεται στα ΠΜΣ να επικαιροποιήσουν τις ιστοσελίδες τους με ανάρτηση όλων των Κανονισμών, οδηγιών και σχετικού υλικού με την οργάνωση και διεξαγωγή του προγράμματος και να αναπτύξουν την αγγλική ιστοσελίδα τους.
- ✚ Η πλειοψηφία των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών υλοποιεί πρόγραμμα τριών εξαμήνων (90 μονάδες ECTS) ή τεσσάρων εξαμήνων (120 μονάδες ECTS). Υπάρχει όμως και ένας ικανός αριθμός (δεκαεπτά 17) ΠΜΣ, που υλοποιεί πρόγραμμα δυο εξαμήνων (60 μονάδες ECTS). Η διάρκεια ΠΜΣ ενός έτους (60 μονάδες ECTS), η οποία σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία οδηγεί σε απόκτηση τίτλου, θεωρείται από τις Επιτροπές πιστοποίησης μη επαρκής για την απονομή μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών. Προτείνεται στα ΠΜΣ να επανεξετάσουν τη διάρκεια σπουδών του ΠΜΣ με την προσθήκη ενός επιπλέον εξαμήνου για την εκπόνηση διπλωματικής εργασίας, καθώς και μαθημάτων σχετικών με μεθοδολογία έρευνας.
- ✚ Όλα τα ΠΜΣ μέσω της περιγραφής των μαθησιακών αποτελεσμάτων του προγράμματος τους και τα περιγράμματα μαθημάτων τους, πληρούν τα κριτήρια και απονέμουν τίτλο διπλώματος επιπέδου 7.
- ✚ Σχεδόν όλα τα ΠΜΣ είναι αυτοχρηματοδοτούμενα και έχουν δίδακτρα, τα οποία εξασφαλίζουν τη βιωσιμότητα και λειτουργία τους.
- ✚ Επτά (7) ΠΜΣ λειτουργούν χωρίς δίδακτρα, με πόρους από το Τμήμα στο οποίο ανήκουν κι ένα ποσό που διατίθεται σε αυτά από το Υπουργείο Παιδείας.

- ✚ Παρατηρείται σε κάποια ΠΜΣ μια μείωση των αιτήσεων εισαγωγής, καθώς και των εισαχθέντων φοιτητών, αν και γίνεται συνεχής προσπάθεια προσέλκυσης φοιτητών με σοβαρό ενδιαφέρον για το αντικείμενο σπουδών των ΠΜΣ, με τη συνεχή βελτίωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης και διάφορες δράσεις εξωστρέφειας. Η μείωση που παρατηρείται ίσως οφείλεται, αφενός στην αύξηση συναφών προσφερόμενων ΠΜΣ και αφετέρου στην οικονομικής δυσχέρεια που αντιμετωπίζει μεγάλος αριθμός του πληθυσμού τα τελευταία χρόνια. Επιπλέον, θα πρέπει να δοθεί προσοχή και να εξεταστεί από τα ΠΜΣ η δυνατότητα ανανέωσης και προσαρμογής στις τρέχουσες ανάγκες της έρευνας και της αγοράς εργασίας, καθώς και στην αλλαγή των εκπαιδευτικών πρακτικών και των τεχνικών μέσων που χρησιμοποιούνται. Προτείνεται η διεξαγωγή έρευνας μέσω κατάλληλου ερωτηματολογίου για διασύνδεση του τίτλου Μεταπτυχιακού Διπλώματος με την αγορά εργασίας, καθώς και της γνώμης και των απόψεων των κοινωνικών εταίρων για το ΠΜΣ.
- ✚ Τα ΠΜΣ για την υλοποίηση της διδασκαλίας απασχολούν ικανό αριθμό διδακτικού προσωπικού με υψηλό επίπεδο, αρκετές δημοσιεύσεις, επιστημονικό κύρος και μεγάλη επαγγελματική εμπειρία. Όμως, οι δείκτες των ακαδημαϊκών μονάδων που αφορούν στο δημοσιευμένο ερευνητικό των διδασκόντων τους παρουσιάζουν μια σχετική στασιμότητα στις δημοσιεύσεις σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά, γεγονός που χρήζει προσοχής για δράσεις από τις μονάδες και το Ίδρυμα, για την βελτίωση τους.
- ✚ Η πλειοψηφία των ΠΜΣ χρησιμοποιεί το μικτό σύστημα εκπαίδευσης με δια ζώσης και εξ αποστάσεως μαθήματα, κάποια υλοποιούν το πρόγραμμα μόνο με την εξ αποστάσεως εκπαίδευση και ελάχιστα υλοποιούνται μόνο δια ζώσης. Όμως, στις περισσότερες περιπτώσεις της μόνο εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, δεν διευκρινίζονται αναλυτικά οι διαδικασίες που εξασφαλίζουν την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου, όπως αυτές προβλέπονται και στον Κανονισμό των Μεταπτυχιακών Σπουδών του Π.Θ., στην σχετική ενότητα για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Προτείνεται, ιδιαίτερα σε ΠΜΣ που είναι μόνο εξ αποστάσεως, η διαδικασία της αξιολόγησης των φοιτητών/τριών, να λαμβάνει μέτρα για την αντιμετώπιση περιπτώσεων αντιγραφής ή λογοκλοπής, όπως την υποβολή ερωτήσεων που απαιτούν κριτική σκέψη και όχι απλή αναπαραγωγή γνώσεων, την αξιοποίηση τράπεζας ερωτήσεων με τυχαία επιλογή, την χρονομέτρηση, την αξιοποίηση λογισμικών όπως το Turnitin LLC κ.ά., τα οποία θα συμπεριλαμβάνονται και θα διευκρινίζονται στον κανονισμό λειτουργίας τους.
- ✚ Οι μέθοδοι διδασκαλίας, που ακολουθούνται για τη διεξαγωγή των μαθημάτων των ΠΜΣ έχουν φοιτητοκεντρικό προσανατολισμό και εκτός από τις διαλέξεις, περιλαμβάνουν κατά περίπτωση και ασκήσεις, σεμινάρια από επαγγελματίες, επεξεργασία και παρουσίαση μελετών περιπτώσεων (case studies), με σκοπό την προαγωγή της αυτονομίας του φοιτητή. Αξιοποιούνται ποικίλες μέθοδοι αξιολόγησης των φοιτητών από τους διδάσκοντες και στα περιγράμματα των μαθημάτων αναφέρονται τα ποσοστά συμμετοχής της κάθε μεθόδου στον τελικό βαθμό. Υπάρχουν όμως και περιπτώσεις ΠΜΣ που δεν αξιοποιούν στο μέγιστο τις δυνατότητες για βελτίωση της μαθησιακής διαδικασίας, αν και οι περιπτώσεις αυτές είναι λίγες και προεκτείνεται ο εκσυγχρονισμός τους.

- ✚ Στην πλειοψηφία των προγραμμάτων τους τα ΠΜΣ έχουν υποχρεωτική Διπλωματική εργασία, που υλοποιείται συνήθως στο τελευταίο εξάμηνο σπουδών, υπάρχει όμως και ένας αριθμός ΠΜΣ που την έχει αντικαταστήσει με μαθήματα. Όμως, η αντικατάσταση της διπλωματικής από μαθήματα αποτελεί αρνητική παρατήρηση από τις Επιτροπές πιστοποίησης των προγραμμάτων, οι οποίες θεωρούν την διπλωματική εργασία συστατικό στοιχείο ενός ΠΜΣ, που ενισχύει τις δεξιότητες που απαιτούνται για τη διεξαγωγή έρευνας, ειδικά σε ΠΜΣ με ερευνητικό προσανατολισμό. Στο πλαίσιο αυτό, προτείνεται τα ΠΜΣ να εξετάσουν την επανένταξη της διπλωματικής στο πρόγραμμα σπουδών τους.
- ✚ Παρατηρείται σχεδόν σε όλα τα ΠΜΣ μια καθυστέρηση στην έγκαιρη ολοκλήρωση των σπουδών, που ίσως οφείλεται στο ότι η πλειοψηφία των φοιτητών είναι εργαζόμενοι, γεγονός που εμποδίζει την συνεχή ενασχόληση με τις απαιτήσεις ενός ΠΜΣ, ιδιαίτερα την απαίτηση της εκπόνησης Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας (ΜΔΕ). Προτείνεται για την αποφυγή ύπαρξης φοιτητών πέραν της κανονικής διάρκειας φοίτησης να υπάρξουν στοχευμένες δράσεις, με εντοπισμό πιθανών αιτιών και στη συνέχεια διερεύνηση τρόπων αντιμετώπισης, όπως διεύρυνση επιπλέον τρόπων αξιολόγησης, προσφορά υποτροφιών και βραβείων ως κίνητρο, την αξιοποίηση του θεσμού ακαδημαϊκού συμβούλου, με επίβλεψη και ενδιαμέσους σταθμούς παρακολούθησης έγκαιρης ολοκλήρωσης της ΜΔΕ. Επιπλέον, η σύναψη Ερευνητικών Πρωτοκόλλων ωφελούν σημαντικά τους φοιτητές, καθώς δίνεται δυνατότητα πρόσβασης σε δεδομένα, επαφή με το πεδίο εφαρμογής της έρευνας και άμεση σύνδεση με μεταπτυχιακές διπλωματικές εργασίες ή με διδακτορικές διατριβές.
- ✚ Τα ΠΜΣ παρουσιάζονται να αξιοποιούν τις υλικοτεχνικές και άλλες υποδομές του Τμήματος τους και του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, για τις ανάγκες των φοιτητών και της λειτουργίας του προγράμματος σπουδών και ενημερώνουν τους φοιτητές σχετικά με τις προσφερόμενες υπηρεσίες προς αυτούς, μέσω των ιστοσελίδων τους.
- ✚ Τα περισσότερα ΠΜΣ έχουν προβεί σε αναμόρφωση του προγράμματος σπουδών τους, από την ημερομηνία ίδρυσης τους. Για την αναμόρφωση του προγράμματος σπουδών στην πλειοψηφία τους, λαμβάνουν υπόψιν τους τις εισηγήσεις των διδασκόντων, τις αξιολογήσεις των φοιτητών και τις γνώμες των αποφοίτων (όταν υπάρχει σύλλογος αποφοίτων). Όμως, στα περισσότερα απουσιάζει η διαδικασία συμμετοχής των ενδιαφερόμενων φορέων στην αναμόρφωση του προγράμματος. Κάποια δηλώνουν ότι χρησιμοποιούν άτυπη διαδικασία, μέσω προσωπικών συναντήσεων και συζητήσεων με φορείς που συνεργάζονται και δηλώνουν την πρόθεση να ακολουθήσουν πιο τυπική διαδικασία, για την αναμόρφωση του προγράμματος με ερωτηματολόγια προς τους φορείς, καθώς και με σύσταση γνωμοδοτικού συμβουλίου με συμμετοχή φορέων και αποφοίτων του προγράμματος. Η θεσμοθέτηση τυπικής διαδικασίας για τη σύσταση του γνωμοδοτικού συμβουλίου θα πρέπει να απασχολήσει κεντρικά το Ίδρυμα, διότι αποτελεί πάγια αρνητική παρατήρηση των Επιτροπών πιστοποίησης η έλλειψη του.
- ✚ Στην πλειονότητα των ΠΜΣ δεν καταγράφεται η πορεία των αποφοίτων και δεν έχει διεξαχθεί έρευνα ικανοποίησης των αποφοίτων ή των φορέων για την αποδοτικότητα του προγράμματος. Θα πρέπει η αδυναμία αυτή, η οποία εντοπίζεται και ως αρνητικό

στοιχείο από τις Επιτροπές πιστοποίησης, να αντιμετωπιστεί κεντρικά με την ενίσχυση του Γραφείου Διασύνδεσης, ώστε να υπάρχει καταγραφή και παρακολούθηση των αποφοίτων και διεξαγωγή των σχετικών ερευνών ικανοποίησης και αποδοτικότητας των προγραμμάτων.

- ✚ Στην πλειοψηφία τους τα ΠΜΣ παρουσιάζουν πολύ χαμηλά έως μηδενικά ποσοστά, όσον αφορά την κινητικότητα ERASMUS των φοιτητών, γεγονός που ίσως οφείλεται στο ότι οι περισσότεροι φοιτητές είναι εργαζόμενοι. Η μεγάλη πλειοψηφία εργαζόμενων φοιτητών φαίνεται να επηρεάζει σημαντικά και την Πρακτική Άσκηση, η οποία απουσιάζει στα περισσότερα ΠΜΣ. Η έλλειψη κινητικότητας και Πρακτικής Άσκησης όμως, θα πρέπει να αποτελέσει σημείο προσοχής και ιδιαίτερης έμφασης από τα ΠΜΣ, καθόσον η έλλειψη τους αποτελεί πάντα αρνητική παρατήρηση από τις Επιτροπές πιστοποίησης των προγραμμάτων. Προτείνεται ενίσχυση της εξωστρέφειας των ΠΜΣ με διεύρυνση των συνεργασιών και η ενίσχυση της κινητικότητας με τη σχετική οικονομική στήριξη φοιτητών και διδασκόντων.
- ✚ Η αξιολόγηση των μαθημάτων από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές παρουσιάζει μεγαλύτερα ποσοστά συμμετοχής συγκριτικά με τα αντίστοιχα ποσοστά των προπτυχιακών φοιτητών, όμως παραμένουν σχετικά χαμηλά σε σχέση με την αναμενόμενη συμμετοχή. Παρατηρήθηκαν και περιπτώσεις ΠΜΣ που είχαν καμία ή είχαν ελάχιστες αξιολογήσεις. Προτείνεται να ενισχυθεί η ενημέρωση των φοιτητών με έμφαση στην αξιοποίηση της γνώμης τους για τη βελτίωση της διδασκαλίας και του προγράμματος εν γένει, αφού τα αποτελέσματα της αξιολόγησης λαμβάνονται υπόψιν στην αναμόρφωση του. Περισσότερες ενέργειες προς την αύξηση συμμετοχής θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν, ανάρτηση των συνολικών αποτελεσμάτων στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ, αναφορά στον σχεδιασμό ενεργειών για την επίλυση τυχόν ζητημάτων, συζήτηση των αποτελεσμάτων με τους φοιτητές, κλπ..
- ✚ Αρκετά ΠΜΣ περιλαμβάνουν στην λειτουργία τους απόδοση υποτροφιών στους φοιτητές τους. Ο θεσμός αυτός θα πρέπει να υιοθετηθεί από περισσότερα ΠΜΣ και να λειτουργεί και ως κίνητρο για την βελτίωση του μέσου όρου βαθμολογίας των αποφοίτων τους. Επιπλέον, η θέσπιση βραβείων αριστείας τόσο στους φοιτητές, όσο και στους διδάσκοντες θα αποτελούσε σημαντικό κίνητρο βελτίωσης και στοιχείο διάκρισης στην λειτουργία του ΠΜΣ, ειδικά για τη διαδικασία πιστοποίησης τους.